

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ในประเทศไทย

นพ.กิตติพงศ์ แซ่เจ็ง
ผู้อำนวยการสำนักอนามัยการเจริญพันธุ์

ฐานข้อมูลที่ใช้ ในการสืบค้น

- **Google Scholar:** *www.scholar.google.co.th*
- **PubMed:** *www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed*
- **Thai-Journal Citation Index Centre (TCI):**
http://www.kmutt.ac.th/jif/public_html
- **ฐานข้อมูล สกอ. :** *http://lib.swu.ac.th/th*
- **ฐานข้อมูลปริญญาานิพนธ์ Thai Digital Collection (TDC):** *http://tdc.thailis.or.th/tdc/basic.php*

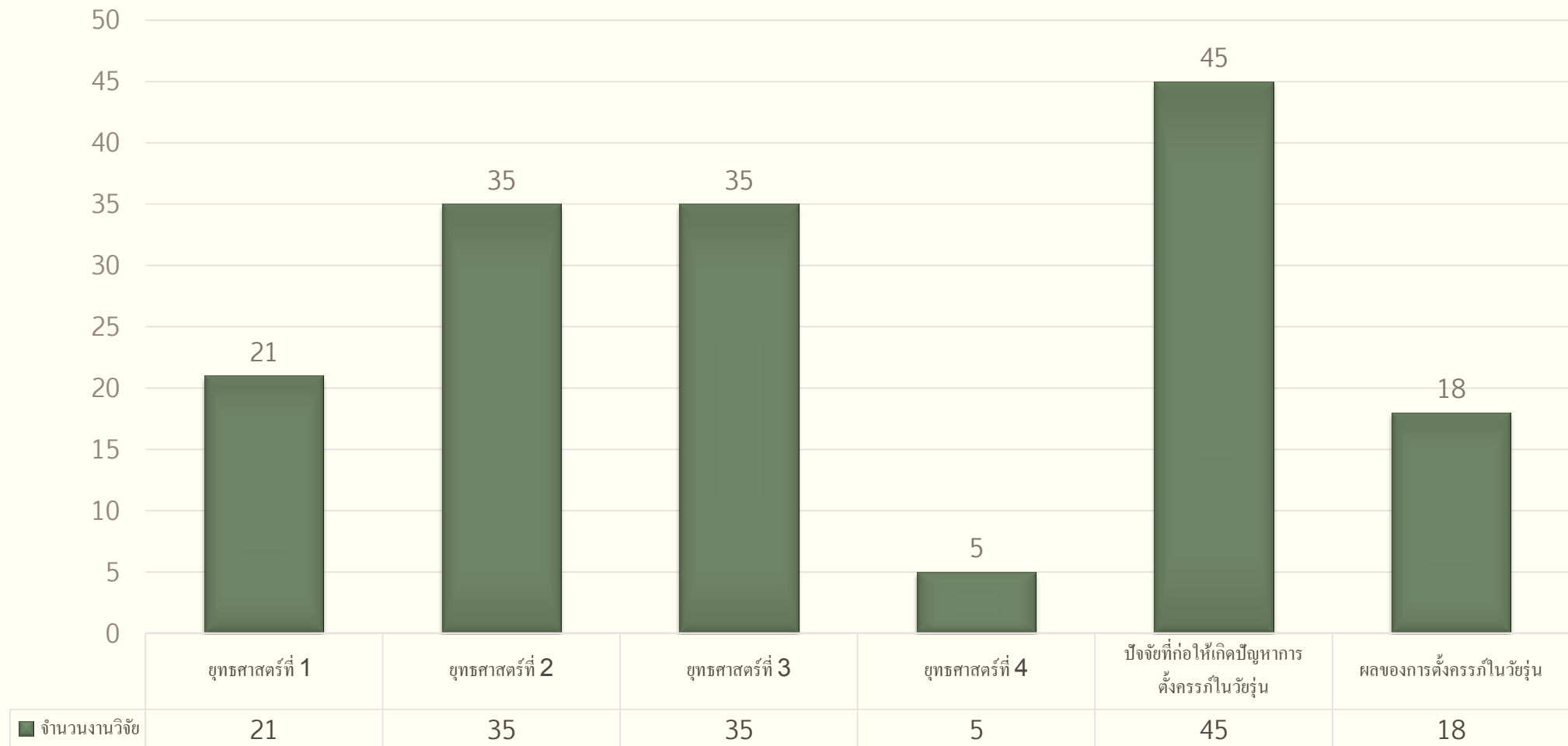
ขอบเขตในการสืบค้นงานวิจัย

- ตีพิมพ์ตั้งแต่ พ.ศ. 2543-ปัจจุบัน
- สอดคล้องกับ 5 ยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น
- ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น
- ผลของการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น
- การจัดการฐานข้อมูลของหน่วยงานต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการขับเคลื่อน 5 ยุทธศาสตร์

คำสำคัญ (keywords) ที่ใช้ในการสืบค้น

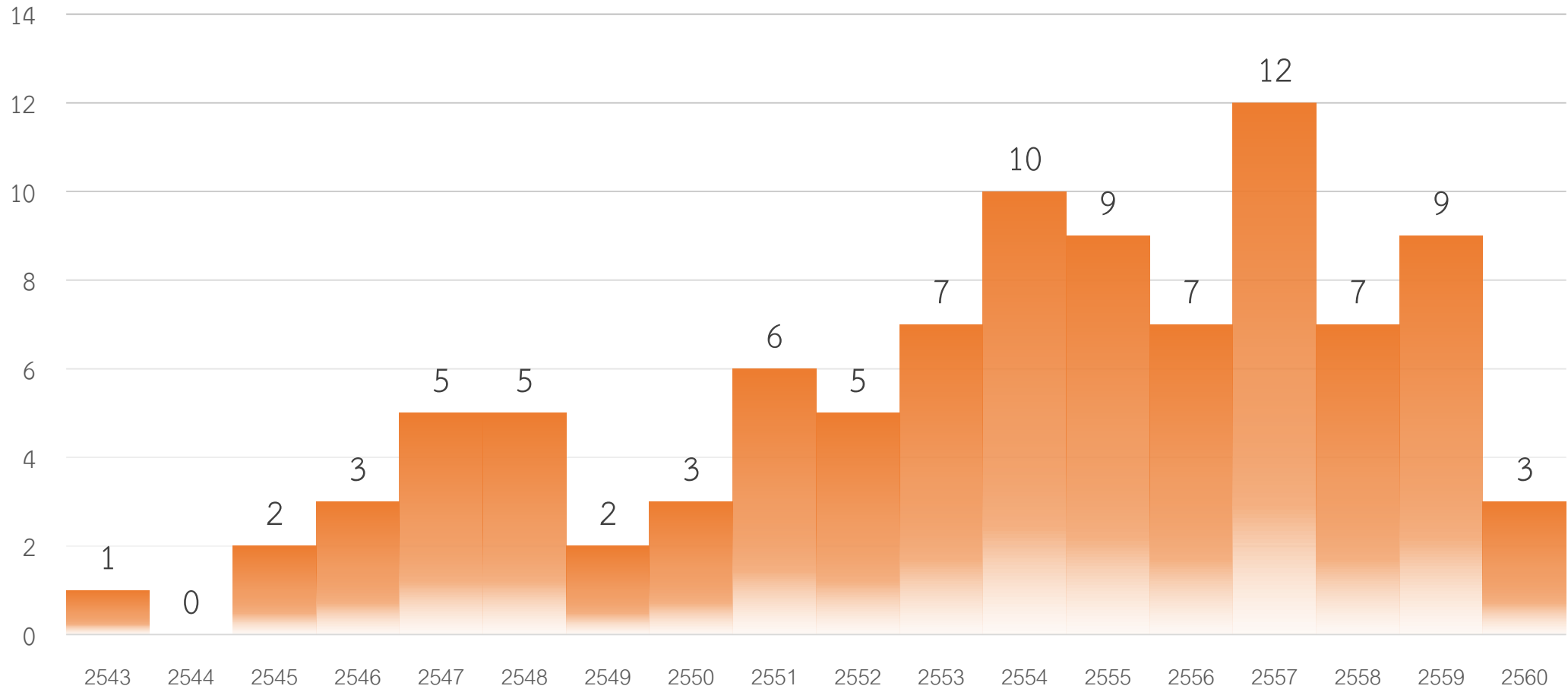
- วัยรุ่น, มารดาวัยรุ่น, แม่วัยรุ่น
- เพศศึกษา, เพศวิถี
- ตั้งครรภ์, ตั้งครรภ์ไม่พร้อม, ตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร
- ห้องไม่พร้อม, ห้องก่อนวัยอันควร
- บริการสุขภาพ, คลินิกวัยรุ่น
- สวัสดิการ, สิทธิ
- อนามัยเจริญพันธุ์, สิทธิอนามัยเจริญพันธุ์
- ป้างัย, ทารก, teenage*, teenage pregnancy, youth
- adolescent, adolescent pregnancy, thai

สรุปผลการสืบค้น จำนวนงานวิจัยที่ได้จากการสืบค้น จำแนกรายยุทธศาสตร์

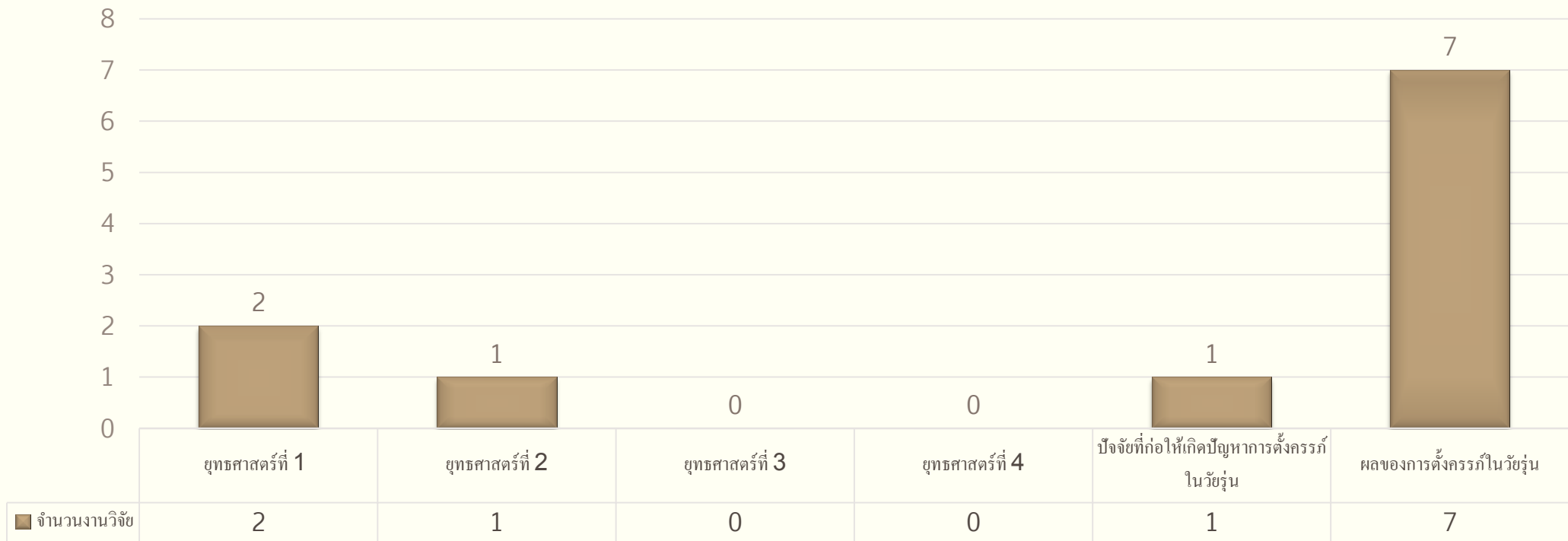

จำนวนงานวิจัยยุทธศาสตร์ที่ 1-4

จำแนกราย พ.ศ.

การตีพิมพ์ในวารสารนานาชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเรียนรู้ด้านเพศวิถีศึกษา ทักษะชีวิต และระบบการดูแลช่วยเหลือที่เหมาะสม

การประเมินผลการจัดการเรียนรู้เพศศึกษา (4 การศึกษา)

- งานวิจัยที่มีการสำรวจการเรียนการสอนเพศศึกษาในประเทศไทยได้อย่างครบถ้วนคือ *รายงานผลการวิจัยเพื่อทบทวนการสอนเพศวิถีศึกษาในสถานศึกษาไทย* แต่อย่างไรก็ตามงานวิจัยส่วนใหญ่เน้นศึกษากลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในการศึกษาในระบบขาดการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในการศึกษาตามอัธยาศัย รวมไปถึงกลุ่มตัวอย่างที่ไม่อยู่ในระบบการศึกษา

โปรแกรมการสอนเรื่องเพศศึกษา (15 การศึกษา)

ส่วนใหญ่จะเป็นการทดลองนำรูปแบบการเรียนการสอนไปปรับใช้ มีบางการศึกษาที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับการเตรียมความรู้เรื่องเพศศึกษาแก่ครูผู้สอน, การสอนใช้ถุงยางอนามัยในวัยรุ่นเพศชาย และการทดลองที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสำหรับคุณแม่วัยรุ่นของสถานศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่พบน้อยมาก โดยเฉพาะการพัฒนาหลักสูตรสำหรับคุณแม่วัยรุ่นของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย นอกจากนี้พบว่าข้อจำกัดของงานวิจัยส่วนใหญ่คือ รูปแบบการทดลองที่มักติดตามผลเพียง 1 ครั้งหลังการทดลอง มีเพียงการศึกษาบางส่วนที่ติดตามผลในระยะยาว

สภาพการตั้งครุภัณฑ์ของนักเรียนระดับอายุต่ำกว่า 20 ปี ในภาคตะวันออก: การประเมินความจำเป็นเพื่อการพัฒนาหลักสูตร (2 การศึกษา)

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การส่งเสริมบทบาทครอบครัว ชุมชน สถานประกอบการ ในการเลี้ยงดู และ สื่อสารด้านสุขภาวะทางเพศของวัยรุ่น

- พบทั้งหมด 35 การศึกษา และสามารถจัดหมวดหมู่ได้ดังนี้
- การศึกษาด้านบทบาทด้านการเลี้ยงดู สร้างสัมพันธภาพ และการสื่อสารด้านสุขภาวะทางเพศแก่วัยรุ่น (23 การศึกษา)

งานวิจัยที่กล่าวถึงบทบาทของครอบครัวต่อการสื่อสารด้านสุขภาวะทางเพศของวัยรุ่นคือ งานวิจัยเรื่อง *บทบาทของครอบครัวกับการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นไทย* ของสำนักพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และ *รายงานการศึกษาวิจัย เรื่องการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัวไทย* ของสำนักอนามัย การเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข แต่อย่างไรก็ตามพบว่างานวิจัยส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นไปที่บทบาทของครอบครัว โดยมีบางงานวิจัยเท่านั้นที่ศึกษาบทบาทของชุมชน หรือการมีส่วนร่วมของชุมชน และนอกจากนี้ยังไม่พบงานวิจัยใดที่ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของสถานประกอบการต่อการสื่อสารด้านสุขภาวะทางเพศของวัยรุ่น

- การพัฒนาศักยภาพด้านการเลี้ยงดู สร้างสัมพันธภาพ และการสื่อสารด้านสุขภาวะทางเพศแก่วัยรุ่น (12 การศึกษา)

มีทั้งงานวิจัยที่เป็นการศึกษาผลในการพัฒนาศักยภาพครอบครัว และชุมชน ในเรื่องการสื่อสารเรื่องเพศกับวัยรุ่น รวมไปถึงมารดาวัยรุ่น แต่ขาดการพัฒนาบทบาทของสถานประกอบการ และยังมีข้อจำกัดในเรื่องของรูปแบบการทดลอง โดยเฉพาะการติดตามผลในระยะยาว

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ระบบบริการสุขภาพทางเพศและอนามัยการเจริญพันธุ์

- พบทั้งหมด 35 การศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการสำรวจการให้บริการทางเพศแก่วัยรุ่นแบบเฉพาะพื้นที่ ยังไม่มีการศึกษาในส่วนของภาพรวมของทั้งประเทศ โดยสามารถจัดหมวดหมู่ได้ดังนี้
 - การสำรวจการให้บริการสุขภาพทางเพศแก่วัยรุ่น 9 การศึกษา
 - การศึกษาและพัฒนาด้านบริการสุขภาพทางเพศของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น 4 การศึกษา
 - การศึกษาและพัฒนาด้านบริการสุขภาพทางเพศของหญิงวัยรุ่น 4 การศึกษา
 - โปรแกรมส่งเสริมสุขภาพแก่มารดาวัยรุ่น 18 การศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ระบบการดูแลช่วยเหลือ คุ่มครองสิทธิอนามัยการเจริญพันธุ์ และการจัดสวัสดิการสังคม

■ พบทั้งหมด 5 การศึกษา

- การศึกษาเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือ และการจัดสวัสดิการสังคมในกลุ่มวัยรุ่น พบทั้งหมด 4 การศึกษา ซึ่งพบว่าการศึกษาส่วนใหญ่ไม่สามารถสะท้อนถึงการได้รับการดูแลช่วยเหลือ และการจัดสวัสดิการสังคมได้อย่างชัดเจนเท่าที่ควร
- การศึกษาเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิอนามัยการเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น พบทั้งหมด 1 การศึกษา ซึ่งเป็นวิจัยที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิอนามัยการเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ได้ค่อนข้างชัดเจน อีกทั้งยังมีการกล่าวถึงประเด็นด้านกฎหมายอีกด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การจัดการฐานข้อมูล งานวิจัย และการจัดการความรู้

หน่วยงานที่มีวารสารวิชาการ

กระทรวงสาธารณสุข, กรมอนามัย, กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงมหาดไทย

กรมกิจการเด็กและเยาวชน และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีการทำวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นโดยตลอด ซึ่งมีการเผยแพร่งานวิจัยฉบับย่อในเว็บไซต์ขององค์กร หรือตีพิมพ์ตามวารสารวิชาการอื่นๆ

กระทรวงแรงงาน ไม่มีผลงานทางวิชาการ รวมไปถึงฐานข้อมูล มีเพียงวารสารแรงงานที่สามารถโหลดได้จากเว็บไซต์องค์กรกระทรวงแรงงาน

อย่างไรก็ตามมีเพียงวารสารวิชาการของ กระทรวงสาธารณสุข และกรมอนามัยเท่านั้นที่พบว่ามีการตีพิมพ์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ยังไม่พบบงานวิจัยในแต่ละยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องบทบาทขององค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นที่สังกัดกระทรวงมหาดไทย

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

พบทั้งหมด 45 การศึกษา และสามารถจัดหมวดหมู่ได้ดังนี้

- ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พบทั้งหมด 13 การศึกษา :
- ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น พบทั้งหมด 28 การศึกษา
- ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติ และค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น พบทั้งหมด 4 การศึกษา

■ ประเด็นที่ค้นพบ วัยรุ่น:

การอยากรู้อยากลอง การดูสื่อลามก การใช้สิ่งเสพติด เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การอยู่ตามลำพังกับแฟน
อิทธิพลกลุ่มเพื่อน

■ ประเด็นค้นพบ ครอบครัว:

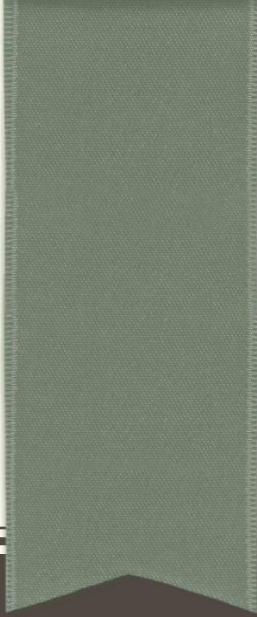
การไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ การขาดการพูดคุยสื่อสารกับพ่อแม่

ผลกระทบต่อทารกหรือเด็กที่เกิดจากมารดาวัยรุ่น

- พบทั้งหมด 18 การศึกษา

งานวิจัยส่วนใหญ่จะศึกษาผลกระทบต่อมารดา และทารกแรกคลอด มีเพียงงานวิจัยบางส่วนที่ศึกษาผลกระทบในระยะยาวต่อเด็กที่เกิดจากมารดาวัยรุ่น

- ผลลัพธ์ของการตั้งครรภ์ในหญิงวัยรุ่นอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 15 ปี (พ.ศ. 2537 - พ.ศ. 2547) ภาวะแทรกซ้อนที่พบมากคือ แม่มีภาวะซีด การคลอดก่อนกำหนด LBW
- อายุมารดากับผลของการคลอด (พ.ศ. 2549-พ.ศ. 2550) พบว่ามารดาอายุน้อยส่งผลให้เกิด การคลอดก่อนกำหนด มารดามีภาวะโลหิตจาง LBW
- Obstetrics and perinatal outcomes of Thai pregnant adolescents: A retrospective study
: anemia, preterm deliveries, and lower mean birth weight babies

THANK YOU